

Dosar nr. 3r-122/23  
2-21045248-01-3r-04052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: L. Holevițcaia)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, E. Palanciuc V. Negru,)

## DECIZIE

14 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:  
Președinte, judecător  
Judecători

Tamara Chișca-Doneva  
Mariana Pitic  
Aliona Miron

examinând recursul depus de Viorel Lipii,  
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Lipii împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea rezultatelor evaluării performanțelor profesionale ale funcționarului public și la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Lipii împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Viorel Lipii împotriva hotărârii din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

### c o n s t a ț ă :

La data de 26 martie 2021, Viorel Lipii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea rezultatelor evaluării performanțelor profesionale ale funcționarului public pentru an.2020 materializate în fișa de evaluare din 22.02.2021, în fișa de evaluare din 01.03.2021 și răspunsul nr.04/1- 43/31584 din 23.03.2021 (f.d.4-7).

La data de 11 aprilie 2022, Viorel Lipii a înaintat acțiune împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea pct.2 al ordinului nr.620 din 15.12.2020, în partea ce îl vizează pe Viorel Lipii, prin excluderea reclamantului Viorel Lipii din listele funcționarilor publici supuși evaluării.

Prin încheierea din 11 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a dispus conexarea ambelor acțiuni.

Prin hotărârea din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la 23 august 2022, Viorel Lipii a depus apel împotriva hotărârii instanței de

fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d.136).

Prin încheierea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de Viorel Lipii împotriva hotărârii din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 18 aprilie 2023 Viorel Lipii, prin intermediul poștei electronice, a depus recurs împotriva încheierii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău și la 25 aprilie 2023 a depus recurs suplimentar, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în vederea stabilirii unui termen pentru lichidarea neajunsurilor apelului.

Invocând ilegalitatea încheierii instanței de apel, recurentul a menționat că după depunerea apelului, a apelat în repetate rânduri la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, în scopul recepționării hotărârii motivate, însă până în luna noiembrie a primit refuz. Cererea sa a motivat-o prin faptul că oficiul poștal care deservește adresa sa de domiciliu are orarul de lucru care coincide cu al său, astfel el neavând posibilitatea să ridice corespondența. În final, a fost asigurat de către colaboratorul instanței de judecată că actul judecătoresc îi va fi expediat prin poșta electronică, fapt ce a fost solicitat și pe parcursul judecării cauzei și care a fost utilizat anterior. A indicat că neexpedierea hotărârii motivate a prin e-mail se datorează faptului că grefierul ulterior a demisionat.

A indicat că mențiunea de pe plic „plecat” este greșită, or dânsul până în prezent locuiește pe acea adresă și nu a și-a schimbat domiciliu - mun. Chișinău, str. Independenței 36, ap. 167. Consideră eronată concluzia instanței de apel, precum că pentru notificare este de ajuns doar avizul de recepție, or acesta trebuie să conțină semnătura și data recepționării, elemente care la caz lipsesc.

La 04 mai 2023 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului Serviciului Fiscal de Stat copia recursului, informându-l despre posibilitatea depunerii referinței, însă acesta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recurs.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 27 martie 2023, fiind notificată recurentului Viorel Lipii, prin intermediul poștei electronice, la 03 aprilie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.165). Astfel, recursul depus de Viorel Lipii la 18 aprilie 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă, că prin hotărârea din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins acțiunea depusă de Viorel Lipii ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la 23 august 2022, Viorel Lipii a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d.136).

Prin încheierea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de Viorel Lipii împotriva hotărârii din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, deoarece motivarea apelului nu a fost depusă până la expirarea termenul legal.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost pronunțat la data de 25 iulie 2022 în ședința publică, cu prezența părților la ședința de judecată (f.d. 131-132).

La 23 august 2022, cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Viorel Lipii a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d.136).

Conform avizului de recepție se atestă că la 02 decembrie 2022 hotărârea motivată a instanței de fond a fost remisă apelantului Viorel Lipii pe adresa sa- mun. Chișinău, str. Independenței 36, ap. 167, plicul poștal fiind restituit instanței cu mențiunea „plecat”.

În acest context, instanța de recurs menționează că hotărârea motivată din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost publicată pe pagina web a instanței de judecată la data de 02 ianuarie 2023.

Respectiv, recurentul Viorel Lipii a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință cu hotărârea motivată a primei instanțe, inclusiv de pe portalului național al instanțelor de judecată [www.instante.justice.md](http://www.instante.justice.md).

Instanța de recurs punctează că, hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătoria și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct.7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor

juducătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

La caz, de către Viorel Lipii nu a fost depusă motivarea apelului în termenul prevăzut de art. 232 alin.(2) Cod administrativ și nici până la data pronunțării încheierii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Este de remarcat că apelantul Viorel Lipii a participat la examinarea cauzei în cadrul ședințelor de judecată a instanței de fond, precum și că acesta, nefiind de acord cu soluția primei instanțe, a contestat-o cu apel.

Astfel, fiind participant la proces și fiind interesat de soarta soluționării litigiului în care este implicat, Viorel Lipii trebuia să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale. În acest sens, reclamantul/apelant trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință cu hotărârea motivată a primei instanțe, pronunțată asupra cererii sale de chemare în judecată. Prin urmare, recurentul/apelant a dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de a depune motivarea apelului.

Instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele recurentului aduse în acest sens, precum că a fost asigurat de către colaboratorul instanței de judecată că hotărârea motivată îi va fi expediată prin poșta electronică, or aceste argumente nefiind probate în modul corespunzător, sunt apreciate ca fiind declarative.

De asemenea, materialele dosarului nu atestă probe, prin care s-ar confirma că recurentul/apelant a manifestat interes în vederea primirii hotărârii motivate a instanței de fond, or materialele dosarului nu conține vreo cerere cu solicitarea să-i fie expediată hotărârea motivată.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Instanța de judecată a ales să efectueze comunicarea către apelant a actului juducătorec anume prin intermediul oficiului poștal, deoarece această adresă a fost indicată nemijlocit în cererea de apel nemotivată.

La caz, se reține că, în hotărârea Gurzhyy versus Ucraina (01 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor juducătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost

comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

Fiind cel interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, Viorel Lipii trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin depunerea motivării apelului în termen.

Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.236 alin.(1) lit.e) din Codul administrativ de declarare a apelului inadmisibil.

Colegiul menționează că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, reclamantul/apelant/ avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă și la un interval rezonabil de timp să se intereseze prin mijloace eficiente referitor la hotărârea primei instanțe.

Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță și depunerea în termen a motivării apelului, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marckx c. Belgiei).

De asemenea, în cauza *Bodiu vs Republica Moldova* Curtea a considerat că prin admiterea recursului după scurgerea unei perioade considerabile de timp și în absența vreunei explicații plauzibile de ce nu a făcut-o mai devreme, a adus la zero tot procesul judiciar, care s-a finalizat cu o decizie definitivă și executorie și astfel a constituit *res judicata*. În plus, renunțarea la o astfel de hotărâre, după ce va deveni definitivă și neaplicabilă, va constitui o ingerință în dreptul beneficiarului hotărârii de a se bucura de această posesie. Astfel, Curtea a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și încălcarea dreptului la un proces echitabil în sensul art.6§1 din Convenție.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza *Ponomaryov vs Ucraina*, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a recunoscut că este în primul rând la discreția instanțelor naționale să decidă în privința extinderii termenului limită pentru declararea unui recurs, însă această discreție nu este nelimitată. Instanțelor li se cere să aducă motive. Unul din motive poate fi, de exemplu omisiunea autorităților de a informa părțile despre decizia adoptată în privința cauzelor acestora. Chiar atunci, totuși, posibilitatea extinderii nu poate fi nelimitată, din moment ce părțile trebuie să i-a măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc. În fiecare caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele privind extinderea termenului limită pentru recurs poate să justifice ingerința în principiul *res judicata*, în special dacă legislația națională nu limitează discreția fie în ceea ce privește timpul sau motivele pentru extinderea termenului limită. În acest caz, Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, declararea apelului depus de Viorel Lipii ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza *Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a 12 Macedoniei*; *Kemp vs. Luxemburg*; *Diaz*

Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Viorel Lipii.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Viorel Lipii și se menține încheierea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Lipii împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea rezultatelor evaluării performanțelor profesionale ale funcționarului public și la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Lipii împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

0Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron